

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร.(2531). พื้นที่อีสาน : ตำนานและนิทานพื้นบ้านอีสาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- กรมศิลปากร.(2521). การละเล่นพื้นเมืองภาคอีสาน (หมอลำ - หมอแคน). กรุงเทพฯ :
กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์.
- กฤษฎา ศรีธรรมมา. (2534). วิเคราะห์องค์ประกอบทางวรรณกรรม ของหมอลำในทศวรรษ
(พ.ศ. 2522 -2531). ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2533). อีสานเมื่อวันวาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- คงฤทธิ์ แข็งแรง. (2537). กลอนลำของหมอลำ สุนทรพิพิธ สะท้อนอาช. ปริญญาานิพนธ์
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- คิด จินดากุล. (28 มีนาคม 2534). หมอลำกลอน : บ้านเทิงที่บ้านที่ถูกลืม. มติชน, หน้า 18.
- ไคศรี พลเรือง. (2530). อาชีพหมอลำกลอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.
- เครือวัลย์ ปัญญาณี. (2529). หมอลำกลอน. อีสานศึกษา, 3(1),75-80.
- แคน สาลิกา. (2540). หมอลำแห่งหมู่บ้านบนเส้นทางธุรกิจบันเทิง. หลักไท, 15(440), 54-55.
- แคน สาลิกา. (2529). เมื่อสร้างมิ่งเปลี่ยนจากเจียรไนเพชรมาเจียรไนพลอย. ฟ้าเมืองทอง,
11(128),93-96.
- จรัส พยัคฆราชศักดิ์. (2534). อีสาน1 ศาสนาและวรรณกรรมนิยมในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
ไอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- จรูญรัตน์ รัตนกร. (2536). โลกทัศน์ชาวอีสานจากวรรณกรรมคำสอน. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- จารุณี กองพลพรหม. (2527). การศึกษาเพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นเมือง ใน
เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- จารุบุตร เรื่องสุวรรณ. (2521). วรรณกรรมพื้นบ้านภาคอีสาน ใน อีสานคดี. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : ไทศาลศิริ.
- จารุบุตร เรื่องสุวรรณ. (2520). ขงดีอีสาน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2540). ภูมิปัญญาหมอลำเอกความรุ่งโรจน์ของอดีตกับปัญหาของหมอลำในปัจจุบัน. มหาสารคาม. : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร.(2538). วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซต.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2531). การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน ใน ทิศทางหมู่บ้านไทย บรรณาคาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร.(2528). บทบาทของหมอลำต่อสังคมอีสาน. มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร.(2526). คติชาวบ้านอีสาน. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนาการพิมพ์.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (ม.ป.ป.) วรรณกรรมท้องถิ่น กรณีอีสานล้านช้าง. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซต,
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2532). วรรณกรรมและหมอลำ : ภาพสะท้อนชีวิตอีสาน. ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : กรณีอีสาน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2530). ดนตรีพื้นบ้านอีสาน. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 6 (2), 67- 94.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2526). ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านอีสาน. มหาสารคาม. : ภาควิชาดุริยางค์ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2526). ปี่มกลอนลำ. มหาสารคาม : ภาควิชาดุริยางค์ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2525). ลำคอนสวรรค์. อีสานศึกษา, 1 (1), 5-14.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2516). หมอลำ. วศ.มหาสารคาม, 1 (1), 87-98.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2516). สมบัติอีสาน. กาศสินธุ์ : โรงพิมพ์จินตทัศน์การพิมพ์.
- แจ่มจิต สุรเดโช. (2531). ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตในช่วง พ.ศ. 2516 - 2528.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ฉวีวรรณ ดำเนิน. (ผู้ให้สัมภาษณ์). (8 ม.ค. 2548). ภาพสะท้อนสังคมอีสานที่ปรากฏในกลอนลำ. ชัยชนะ พิมพ์ศิริ (ผู้สัมภาษณ์). ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด อ. เมือง จ. ร้อยเอ็ด
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและประนุช ทรัพย์สาร. (2525) กบถชาวนา. กรุงเทพฯ : สมาคม สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

- ชนิตร ภูภาคณณ์. (8 กรกฎาคม 2543). เพลงพื้นบ้านไทย 2. แนวหน้า, หน้า 17.
- ชนิตร ภูภาคณณ์. (23 กันยายน 2543). หมอลำมรดกชิ้นเอกของชาวอีสาน. แนวหน้า, หน้า 17.
- ชน บทจร. (2538). ชาวบ้านจากหมู่บ้านเฮา : เสียงสะท้อนผ่านกลอนลำหลากหลายรูปแบบ. วิวัฒน์, 3 (100), 48-50.
- ชุมเดช เดชภิมล. (2526). หมอลำ มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ชุมเดช เดชภิมล. (2521). ภาพสะท้อนชีวิตของชาวอีสานจากหมอลำ .นครปฐม :
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2533). การลำผีฟ้าในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). นวนิยายกับสังคมไทย (2475 – 2500). กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.
- ถาวร สุขบงกช และคณะ . (2526.) วิเคราะห์และวิจารณ์เพลงโคราชในเชิงสังคมวิทยา.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). นครราชสีมา : ศิริอักษร.
- ทรงวิทย์ ดลประสิทธิ์. (2530). ลำทางสั้น ทางยาว ล่องโห่ง แล้วเฮามาแต่ยไล่กัน.
ฟ้าเมืองทอง, 12 (139), 108-114.
- ทา ทวีศรี. (28 กรกฎาคม 2545). กลอนสอยหมอลำศิลปะพื้นบ้านที่ไม่มีวันตาย.
สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
จาก : <http://www.isangate.com/entertain/ml-08.htm>
- ทองลา สายแวว. (28 กรกฎาคม 2545). กลอนประวัติศาสตร์. หมอลำศิลปะพื้นบ้าน
ที่ไม่มีวันตาย. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
จาก : <http://www.isangate.com/entertain/ml-11.htm>
- ธวัช ปุณโณทก. (2526). พื้นเวียง : การศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสาน. ใน
เอกสารวิจัยสถาบันไทยคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธวัช ปุณโณทก. (2525). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธวัช ปุณโณทก.(ม.ป.ป.) แนวทางการศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทลายลักษณ์. กรุงเทพฯ :
ชุติมาการพิมพ์.
- นันท์ระวี ชันผง. (2537). ลำซิ่ง : ลำกลอนแนวใหม่ของอีสาน. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- นิทรภาพร ทิพา. (2540). วิเคราะห์เนื้อหาเพลงพื้นบ้านหมอลำเพื่อการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม.
วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นุ้ม เย็นใจ. (ม.ป.ป.) 190 กลอนลำ มูนมั่งไถ้อีสาน. อุบลราชธานี : ศูนย์รวมวรรณศิลป์.
- บุญกว้าง วาทยโยธา. (2524). ประวัติความเป็นมาของหมอลำ, ใน เอกสารสัมมนาเพลงพื้นบ้าน. (หน้า30-40). มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- บุญเลิศ ราโชติ. (2536). ประเพณีประจำถิ่น. อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.
- บัณฑิตวงศ์ ทองกลม. (2539). ชีวิตและผลงานของหมอลำทองมาก จันทะลือ (หมอลำภูทา).
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (2531). วัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.
- ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (2528). ร้อยกรองชาวบ้าน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
สุทธิสารการพิมพ์.
- ประเสริฐ ไสววรรณ. (2532). วิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวอีสานของ
คำพูน บุญทวี. กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2538). การละเล่นและพิธีกรรมในสังคมไทย ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน :
คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา พิณทอง. (2528). ไซยาซิดโบราณอีสาน. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรม.
- ผาสุก มุทะเมธา. (2530). คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พจนนีย์ หึงเป็ลียน. (2542). จิววรรณ พันธุ (ดำเนิน) นาง.ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย อีสาน.
(เล่มที่3, หน้า 1042-1045). กรุงเทพฯ. : สยามเพรส แมเนจเม้นท์.
- พจน์มาลัย สรรคบุตร. (2538). แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำเซ็ง. อุตรธานี : ภาควิชานาฏศิลป์
คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรธานี.
- พนัส หันนาคินทร์. (2523). การสอนคำนิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก.
- พรชัย เขียวสาคุ. (2536). ลำเพลินบ้านแพง ต.แพง อ.โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พรชัย ศรีสารคาม. (2521). ลำแคน ใน มรดกอีสาน. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- พรชัย ศรีสารคาม. (2521). ลำเตี้ย ใน หมอลำเอกสารวันถึงขณะเลิกการประกวดหมอลำกลอน
ครั้งที่ 3. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- พรทิพย์ ชังธาดา. (2538). วรรณกรรมท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สุริยสาส์นการพิมพ์.
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติร้อยเอ็ด. (ม.ป.ป.). กลอนลำในสมุดบันทึกผลงานส่วนตัว. ร้อยเอ็ด
ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

- พิน เพลงไพโร. (2530). โยหมอลำหมู่ชนแก่นจิ่งยืนยงในยุคพี่เป้า – สาวร้าง.
ข่าวพิเศษอาทิตย์, 4(52), 65 – 66.
- พิมพ์ทอง ภูโสภากา. (2533). ทำพ็อนของหมอลำกลอนวาดอุบลราชธานี. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เพชรดา บัวแก้ว. (2537). หมอลำ : เอกลักษณ์คู่แผ่นดินอีสาน. สยามอารยะ, 2(14), 109 – 112.
- ไพบุลย์ แพงเงิน. (2534). กลอนลำภูมิปัญญาอีสาน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ภูษิต สอนสนาม. (2539). ดนตรีประกอบการแสดงลำหมู่. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยสารคาม.
- มหาบัณฑิต (นามแฝง). (2529). หมอลำกับการศึกษานอกโรงเรียน. ลานช้อย, 4(3), 28 – 33.
- มารีโกะ กาโตะ. (2538). การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน : กรณีศึกษาหมอลำผีฟ้า. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูณี พันทวี. (2537). หมอลำหมู่ ใน งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ครั้งที่ 17. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ยศ ธสาร. (2530). เงาคนอีสาน. แปลก, 13(570), 26 – 27.
- ยศ ธสาร. (2529). อีสานสนุก. แปลก, 1(515), 26 – 27.
- ยุทธศิลป์ จุฑาวิจิตร. (2538). การทำพ็อนอีสาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวภา คำเนตร. (2536). วิถีชีวิตของชาวอีสานจากกลอนลำทางยาวของลำกลอน. ปริญญาานิพนธ์
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- รุ่งสุริยา เมืองเหล่า. (2536). ภาพสะท้อนทางสังคมจากเพลงพรรคดี สองแสง ขั้วร้อง.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- รุจิรา เกตุสิริ. (2535). การศึกษาเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เรณู มหาวนา. (2529) ภาพสะท้อนสังคมและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ในเรื่องสั้นของ นิमित ภูมิถาวร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. (2520). วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลาวัลย์ สังขพันธ์านนท์ (2529). ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัย.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- วาสนา เกตุภาค. (2521). คติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหสยามพัฒนา.
- วีระ สุตสังข์. (2526). หมอลำศิลปวรรณคดีอีสาน. ครูไทย, 28, 60-69.
- ศิราภรณ์ ปทุมวัน. (2542). บทบาทของหมอลำจิวรรณ ดำเนิน ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. (2533). วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล กรณีเขมร ลาว ส่วย สุรินทร์. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี. (2534). รายงานการประชุมเสวนาทางวิชาการ. อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.
- สงวน ศรีระพิมพ์. (2534). ลำญา่ย่อยหัวดอนตาล. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สนอง คลังพระศรี. (2541). หมอลำชิง : กระบวนการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมดนตรีของหมอลำในภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมพงษ์ บุตรโรจน์. (2531). หมอลำ ใน สัมมนาประวัติศาสตร์และโบราณคดีอุบลราชธานี ครั้งที่ 1 (หน้า 169-179). อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.
- สวัสดิ์ จันทหาร. (2524). ลำทางยาว. ใน เอกสารการสัมมนาเพลงพื้นบ้านอีสาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์
- สว่าง เลิศฤทธิ์. (2527). หมอลำ การเปลี่ยนแปลงที่น่าจับตามอง. วัฒนธรรม, 23(11), 38-40.
- สว่าง เลิศฤทธิ์. (27 พฤศจิกายน 2527). หมอลำ : วัฒนธรรมพื้นบ้านที่กำลังกลายรูป. มติชน, หน้า 11.
- สหพันธ์สมาคมหมอลำแห่งประเทศไทย. (2519). ประวัติหมอลำมอแคน. วัฒนธรรมไทย, 20(11), 7 – 12.
- สังคม ภูมิพันธุ์. (2536.) สื่อพื้นบ้านในการสื่อสารของชาวบ้าน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สันทนา ทิพวงศา. (2535). เครื่องดนตรีในวรรณกรรมอีสาน. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สาโรช บัวศรี. (2525) ค่านิยม ใน เอกสารประกอบการสัมมนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์
- สุขสันต์ แวงวรรณ. (2541). หมอลำกกาชาขาว. วิทยานิพนธ์ วศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2532). วรรณกรรมและหมอลำ : ภาพสะท้อนชีวิตอีสาน. ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : กรณีอีสาน. (หน้า 168-209) กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ฟ.
- สุดใจ สุนทรรส. (2535). ลำเตี้ย. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุนทร ทองเป่าวี. (2537). ประวัติและผลงานของ หมอลำบุญขึ้น บุญศรี. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุนทร อภิสุนทรางกูร. (2523). การละเล่นพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ.
- สุภัทรา สุภาพ. (2525). สังคมและวัฒนธรรมไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาภรณ์ มาตชาว (2546). วรรณกรรมกลอนลำของหมอลำทองสา สามสี บ้านนาไผ่ ตำบลนาไผ่ อำเภออุตุชุม จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภณ สมจิตรศรีปัญญา. (2529). โลกทัศน์ชาวอีสานจากหนังสือก้อม : ศึกษากรณีบ้านหนองหล่ม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุมาลย์ เรืองเดช. (2518). เพลงพื้นบ้านจากพนมทวน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุวิทย์ อาชีวะศึกษาคม. (2535). หมอลำชิง. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, 38(35), 36-38.
- เสงี่ยม บึงไธย. (2533). บทบาทของลำกลอนในด้านการเมือง. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2524). การปลุกฝังค่านิยม. วารสารสังคมศาสตร์, 4(3), 16-23.
- เสวต จันทะพรม. (2523). หมอลำหมู่ศิลปินที่มหาชนชาวอีสานยอมรับ. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, 16(758), 24 - 25.
- โสภิตสุดา อนันตรักษ์. (2537). วิเคราะห์ลำเรื่องต๋อกลอน. ปริญญาานิพนธ์. ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อภิศักดิ์ โสอินทร์. (2534). โลกทัศน์อีสาน. กาศิรินทร์ : ประสานการพิมพ์.
- อร่าม สมสวย. (2537). หมอลำนี้จะอยู่คู่หมู่เฮาชาวที่ราบสูง. เนชั่นสุดสัปดาห์, 2 (83), 50 - 51.
- อริยานุวัตร เขมจารี. (2526). คติความเชื่อของชาวอีสาน ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม บัวศรี. (2528). วัฒนธรรมอีสาน. ขอนแก่น : ภาควิชามนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม บัวศรี. (2528). หมอลำพื้น. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 88 - 94.

อุดม บัวศรี. (2526). หมอลำ. คำ, 3(5), 31 – 34.

อุทัยวรรณ ศิริเลิศ และสิริรุ่ง สระทองอ่อน. (2529-2530). หมอลำ. วารสารหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 8-9, 29-30.

อุบล นกตารา. (2538). เครื่องแต่งกายหมอลำเพลิน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

โอสถ บุตรमारศรี. (2538). ภาพสะท้อนของสังคมอีสานจากกลอนลำของหมอลำ เคน คาเหลา.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.